Európai Parlament
2024-2029

Külügyi Bizottság

2025/2164(INI)

10.09.2025

JELENTÉSTERVEZET

a közös kül- és biztonságpolitika végrehajtásáról – 2025. évi éves jelentés (2025/2164(INI))

Külügyi Bizottság

Előadó: David McAllister

TARTALOM

Oldal

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY 3

INDOKOLÁS 9

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a közös kül- és biztonságpolitika végrehajtásáról – 2025. évi éves jelentés

(2025/2164(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ), és különösen annak 14., 16., 21., 24., 36. és 41. cikkére,

– tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Közös kül- és biztonságpolitikai jelentés – 2025. évi prioritásaink” című, 2025. június 25-i jelentésére,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A10-0000/2025),

A. mivel az EU közös kül- és biztonságpolitikájának (KKBP) fő célkitűzései közé tartozik a béke megőrzése, a nemzetközi biztonság megerősítése és a nemzetközi együttműködés előmozdítása, valamint a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartásának előmozdítása;

B. mivel egyes történelmi és feltörekvő hatalmak összetett magatartást tanúsítanak a szoros együttműködéstől az ágazati konfrontációig; mivel a jelenlegi geopolitikai környezetben az EU-nak egyes esetekben nincs más lehetősége, mint hogy a tranzakció-alapú megállapodásokat válassza;

.

1. megismétli a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) jelentésében felvetett aggályokat, és riasztónak tartja a tekintélyelvű hatalmak határozott katonai, politikai és gazdasági nyomása által vezérelt geopolitikai változások gyors ütemét; aggodalommal állapítja meg, hogy a nemzetközi rendszer inkább többpólusú és kevésbé többoldalú, ahol a verseny felváltja az együttműködést és a kereskedelmet, és ahol egyre inkább fegyverként használják fel a beruházást, az információt és a migrációs áramlásokat; figyelmeztet arra, hogy ez a széttagoltság veszélyezteti stratégiai érdekeinket, biztonságunkat, jólétünket és egységünket, és szükségessé teszi regionális és globális partnerségeink és szövetségeink mozgósítását;

2. ezzel összefüggésben felhívja az alelnököt/főképviselőt, hogy dolgozzon ki előretekintő KKBP-t, amely a következő bekezdésekben vázolt célkitűzéseket követi;

A szabályokon alapuló nemzetközi rend alakítása, amelyet megvédünk

3. emlékeztet arra, hogy a szabályokon alapuló nemzetközi rend védi az állam szuverenitását és integritását, lehetővé teszi a békés vitarendezést, és biztosítja, hogy a hatalom inkább a törvénynek, mintsem az erőszaknak legyen alárendelve; riasztónak tartja, hogy a szabályokon alapuló nemzetközi rendre példátlan nyomás nehezedik a belső erózió és a külső támadások miatt; figyelmeztet arra, hogy e rend elpusztítása

világszerte instabilitáshoz és konfliktusokhoz vezet, ezáltal gyengítve saját biztonságunkat és jólétünket;

4. hangsúlyozza, hogy Oroszország Ukrajna elleni jogellenes és indokolatlan agresszív háborúja a második világháború óta példátlan támadást jelent az európai békerend ellen; emlékeztet arra, hogy Oroszország agressziójának kudarcot kell vallania, és ennek azt kell jeleznie, hogy az erőszak nem élvez elsőbbséget a joggal szemben, és eltántorít másokat attól, hogy katonai eszközökkel próbálják megtámadni a határokat; ezért azonnali és feltétel nélküli tűzszünetet, Oroszország Ukrajnából való kivonulását és az Oroszország által jogellenesen elrabolt valamennyi gyermek visszatérését követeli;

5. hangsúlyozza, hogy minden békemegállapodásnak szilárd biztonsági garanciákat kell tartalmaznia Ukrajna számára, választott vezetésének tárgyalásokat kell folytatnia, és az ukrán nép támogatását kell élveznie; óva int Oroszországnak a háború meghosszabbítására irányuló csalárd javaslataitól, és figyelmeztet arra, hogy az Oroszország által kikényszerített vagy agresszióját jutalmazó bármilyen rendezés súlyosan veszélyeztetné az európai biztonságot;

6. sürgeti a Bizottságot, hogy aktívan támogassa a nemzetközi igazságszolgáltatási mechanizmusokat, és biztosítsa az elszámoltathatóságot a háborús bűncselekmények és az agresszió bűntettei tekintetében; sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot olyan jogszabályra, amely az immobilizált orosz külföldi vagyoni eszközöket Ukrajna újjáépítésére használja fel;

7. hangsúlyozza, hogy Oroszország agressziója destabilizálja az EU keleti szomszédságát, és tovagyűrűző hatásokat vált ki a Nyugat-Balkánon;

8. megismétli, hogy az EU-nak és tagállamainak jó példával kell elöl járniuk a szuverenitás és a nemzetközi jog fenntartásában; hangsúlyozza, hogy hitelessége, valamint polgárai és létfontosságú érdekei védelmére való képessége attól függ, hogy elkötelezett-e az alapelvei, így a demokrácia, a jogállamiság és az emberi méltóság mellett;

9. mély aggodalmát fejezi ki a humanitárius normák jelenlegi állapota és a polgári lakosság nemzetközi jog szerinti védelmének figyelmen kívül hagyása miatt a Közel-Keleten elhúzódó konfliktusokkal összefüggésben; megerősíti az EU elkötelezettségét Izrael Állam léte és biztonsága mellett, és hangsúlyozza, hogy az országnak joga van megvédeni magát a nemzetközi jog teljes körű tiszteletben tartása mellett; hiteles politikai folyamat folytatására szólít fel, amelynek célja az 1967-es határokon és Jeruzsálemen mint közös fővároson alapuló kétállami megoldás elérése;

10. megerősíti a multilaterális szervezetek és regionális fórumok mint a konfliktusmegoldás és a globális kormányzás nélkülözhetetlen platformjainak kulcsfontosságú szerepét; figyelmeztet arra, hogy a „minilaterális” formátumok egyre inkább a globális normák szétaprózódásának kockázatával járnak, és elvárja az EU-tól, hogy ezzel a tendenciával a hasonlóan gondolkodó partnereivel szoros együttműködésben a multilateralizmus széles körű és inkluzív koncepcióját szegezze szembe; felhívja a Bizottságot és az alelnököt/főképviselőt, hogy játsszanak úttörő szerepet a globális szabályokban szilárdan gyökerező többoldalú kezdeményezésekben Európa biztonságának és jólétének biztosítása érdekében;

11. felhívja az alelnököt/főképviselőt, hogy a tagállamokkal szoros együttműködésben mozdítson elő hatékony és erőteljes demokratikus narratívát az autokratikus nyomás ellensúlyozása érdekében; ösztönzi a stratégiai kommunikációba, valamint a külföldi beavatkozás és az információmanipuláció elleni küzdelembe való nagyobb mértékű beruházást;

12. ösztönzi a szabályokon alapuló nemzetközi rendet fenyegető veszélyek éves stratégiai felülvizsgálatát, amelyet az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) koordinál, és amelyet aktív intézkedések követnek a multilaterális normák további eróziójának megelőzése érdekében;

A közös érdekeinken alapuló együttműködés előmozdítása

13. megerősíti, hogy az EU külső tevékenységéhez hiteles, értékalapú szerepvállalásra van szükség; kitart azonban amellett, hogy a kizárólag normatív hatalomra való támaszkodás nem elegendő; ösztönzi az EU stratégiai célkitűzéseinek határozottabb követését, a közös érdekeken alapuló partnerségek és szövetségek mozgósítása mellett;

14. ösztönzi az alelnököt/főképviselőt, hogy törekedjen olyan testre szabott politikákra, amelyek megfelelnek a tagállamok és a partnerországok elvárásainak, és gyorsan hajtsa végre a politikai megállapodásokat, ezáltal az EU-t megbízható stratégiai erőként pozicionálva;

15. hangsúlyozza, hogy a NATO-n belül továbbra is elengedhetetlen egy szilárd transzatlanti partnerség az Egyesült Államokkal és Kanadával, és ez képezi európai biztonsági architektúránk központi elemét; emlékeztet arra, hogy ahhoz, hogy erős transzatlanti partner legyen, magának az EU-nak erősebbé és alkalmasabbá kell válnia, különösen saját védelme és biztonsága tekintetében; elismeri, hogy az Egyesült Államok immár hangsúlyosabban tranzakciós megközelítést alkalmaz a multilateralizmus és az európai biztonság tekintetében; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az EU-nak és tagállamainak sürgősen stratégiai autonómiára kell törekedniük, és hiteles és elegendő védelmi képességekbe kell beruházniuk; üdvözli a Kanadával és más hasonlóan gondolkodó partnerekkel a közös demokratikus értékek és a globális stabilitás megőrzése érdekében folytatott mélyebb együttműködést;

16. elismerését fejezi ki az Egyesült Királysággal kialakított erős és konstruktív partnerségért; üdvözli az Egyesült Királyság és az uniós vezetők 2025. május 19-i, az Egyesült Királyság és az EU 2025. évi csúcstalálkozóját követő közös nyilatkozatát, amely strukturált párbeszédet vázol fel a kül- és biztonságpolitikáról; felszólít annak gyors végrehajtására;

17. elismerését fejezi ki a nem uniós nyugat-európai országokkal fenntartott szoros kapcsolatért és az EU külső fellépései terén folytatott szoros együttműködésükért;

18. hangsúlyozza a Nyugat-Balkán stratégiai fontosságát, és támogatja a hiteles politikai és biztonsági együttműködést az uniós integráció felé vezető, érdemeken alapuló útjukon; hangsúlyozza, hogy a Nyugat-Balkán, Ukrajna és Moldova jövője az EU-n belül van;

19. hangsúlyozza, hogy Törökország NATO-tagként betöltött stratégiai szerepe és az EU-val való együttműködése központi szerepet játszik az európai stabilitás és biztonság szempontjából; komoly aggodalmának ad hangot a törökországi demokratikus visszacsúszás miatt; sürgeti Ekrem İmamoğlu ellenzéki vezető azonnali szabadon

bocsátását;

20. hangsúlyozza a Dél-Kaukázus stratégiai jelentőségét; elítéli a grúz kormány önkényuralmi tendenciáit; felszólítja Grúziát, hogy térjen vissza az EU felé vezető útra; támogatja az Örményország és Azerbajdzsán közötti, 2025. augusztusi békemegállapodást;

21. hangsúlyozza, hogy sürgősen fokozni kell az EU politikai és gazdasági jelenlétét Közép-Ázsiában;

22. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni és el kell mélyíteni az Öböl-menti országokkal folytatott uniós együttműködést a migráció, a digitális transzformáció, a biztonság és a zöld átállás terén;

23. megismétli, hogy a békés, stabil és szabályokon alapuló indiai–csendes-óceáni térség létfontosságú európai érdek; ösztönzi a hasonló gondolkodású partnerekkel, különösen Ausztráliával, Új-Zélanddal, Dél-Koreával és Japánnal való szorosabb KKBP-kapcsolatok kialakítását;

24. úgy véli, hogy Kína gyorsuló militarizálása, valamint az Oroszországgal és Észak-Koreával fennálló katonai és politikai partnersége a 21. század kulcsfontosságú geopolitikai kihívását jelentik; hangsúlyozza, hogy az EU-nak többdimenziós stratégiát kell elfogadnia, amely ötvözi a nemzetközi jog tiszteletben tartását célzó elvi alapú diplomáciát az érdekeinket védő gazdasági szerepvállalással;

25. megjegyzi, hogy a geopolitikai kihívások megerősítették az EU és India közös érdekeit; támogatja az új stratégiai menetrend elindítására irányuló EU-India csúcstalálkozót;

26. sürgeti az alelnököt/főképviselőt és a tagállamokat, hogy összpontosítsanak a hasonlóan gondolkodó afrikai országokkal való erősebb kétoldalú partnerségek kialakítására a „többért többet” elv alapján, az emberi jogok és a demokrácia egyetemes értékeinek tiszteletben tartása mellett; sajnálatát fejezi ki a demokrácia számos afrikai országban tapasztalható visszacsúszása miatt;

27. hangsúlyozza, hogy el kell mélyíteni az EU együttműködését a hasonlóan gondolkodó latin-amerikai és karibi országokkal;

28. hangsúlyozza az Északi-sarkvidék fokozott geostratégiai jelentőségét, és megismétli, hogy koherens és naprakész uniós északi-sarkvidéki politikára van szükség;

29. felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy fokozzák a regionális szervezetekkel – többek között a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségével, az Afrikai Unióval, a Latin-amerikai és Karibi Államok Közösségével és az Öböl-menti Együttműködési Tanáccsal – folytatott strukturált együttműködést inkluzív regionális biztonsági architektúrák kialakítása és többoldalú politikai válaszok koordinálása érdekében;

Alku tárgyát nem képező álláspontok kialakítása, amelyeket sérthetetlennek tekintünk

30. megismétli, hogy az EU külső tevékenysége visszavonhatatlanul kapcsolódik az EUSZ 2. cikkében, 3. cikkének (5) bekezdésében és 21. cikkében foglalt értékekhez és elvekhez;

31. emlékeztet arra, hogy az EU hitelessége attól függ, hogy képes-e határozottan fellépni polgárainak és érdekeinek védelme során; hangsúlyozza, hogy a határozott fellépés küszöbét következetesen közölni kell, és annak egyértelmű válaszokat kell tartalmaznia súlyos emberi jogi jogsértésekre; támogatja az EU Magnyitszkij típusú emberi jogi szankciórendszerének kiterjesztését a rendszerszintű elnyomásra és a korrupcióra;

32. ösztönzi a G7-ekkel és más demokratikus partnerekkel való szorosabb koordinációt a globális normák megsértésére adott válaszok összehangolása érdekében;

33. sürgeti, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet a vallási kisebbségek, köztük a keresztények üldözésének eseteire; kéri, hogy a vallásszabadság védelmét építsék be az EU külső fellépésébe;

34. felhívja az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy dolgozzanak ki referenciaértékeket az uniós szankciók hatásának értékelésére, és erről rendszeresen tájékoztassák az Európai Parlamentet;

Az általunk végzett uniós külső tevékenység hatásának növelése

35. sajnálja, hogy az EU globális láthatósága és politikai befolyása gyakran elmarad pénzügyi és diplomáciai lábnyomától;

36. felhívja az alelnököt/főképviselőt, hogy tegyen javaslatot egy koherens, stratégiai kommunikációs stratégiára, amely kiemeli az EU külső tevékenységének előnyeit és alátámasztja az uniós célkitűzéseket; ösztönzi az EKSZ-t, hogy erősítse meg az EU politikai jelenlétét partnerországainkban, és tegye hozzáférhetőbbé külső tevékenységünket a lakosság számára ezen országokban;

37. fokozott konvergenciát szorgalmaz az EU és a tagállamok diplomáciai szolgálatai között a nemzeti márkaépítés és az uniós üzenetküldés közötti szinergiák javítása érdekében, az „Európa együtt” megközelítéssel összhangban;

38. hangsúlyozza, hogy a költségvetési megszorítások jelentős akadályt jelentenek az EU külső fellépése láthatóságának és hatásának növelése előtt; felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy ténylegesen végezzék el a prioritások meghatározását annak azonosítása érdekében, hogy az EU külső tevékenysége hol eredményezheti a legnagyobb politikai és stratégiai megtérülést;

39. kiemeli a Global Gateway kezdeményezésben rejlő stratégiai potenciált az EU globális jelenlétének és láthatóságának növelése tekintetében; üdvözli, hogy a Bizottság prioritásként kezelte projektjeinek végrehajtását;

40. emlékeztet arra, hogy az Európai Parlamentnek külön szerepet kell játszania az EU külső tevékenysége láthatóságának és hatásának kiegészítésében, ezáltal kiegészítve az EU és a tagállamok diplomáciai szolgálatainak erőfeszítéseit;

41. emlékeztet arra, hogy az Európai Parlament költségvetési funkciójának gyakorlása elválaszthatatlanul kapcsolódik a demokratikus ellenőrzéssel és konzultációval kapcsolatos funkciójához;

42. úgy véli, hogy szükség van az EU külső fellépésének erősebb parlamenti felügyeletére, beleértve a bizalmas információkhoz való rendszeres hozzáférést és a strukturált

párbeszédeket;

43. hangsúlyozza, hogy a fent felvetett valamennyi kérdésre az alelnöknek/főképviselőnek megfelelő írásbeli választ kell adnia;

°

° °

44. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

INDOKOLÁS

A Külügyi Bizottság minden évben állásfoglalást készít a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) végrehajtásáról, válaszul az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője által az Európai Parlamentnek benyújtott jelentésre. Ez az állásfoglalás értékeli a KKBP előrehaladását és kihívásait, és az Európai Parlament által az EU külső tevékenységének alakításához való hozzájárulás központi részét képezi. Ez különösen fontos a Lisszaboni Szerződés által az Európai Parlamentre ruházott megerősített ellenőrzési hatáskörök fényében.

Ez a jelentés a KKBP jövőbeli irányát meghatározó kulcsfontosságú stratégiai prioritásokra tér ki, egyértelmű iránymutatást nyújtva az EU végrehajtó szervei számára. Több olyan alapelv érvényesítése révén megvalósuló, jövőbe tekintő hozzáállást szorgalmaz, amelyeknek a Parlament határozott álláspontja szerint a KKBP alapját kell képezniük:

a. a szabályokon alapuló nemzetközi rend alakítása, amelyet megvédünk;

b. a közös érdekeinken alapuló együttműködés előmozdítása;

c. alku tárgyát nem képező álláspontok kialakítása, amelyeket sérthetetlennek tekintünk;

d. az általunk végzett uniós külső tevékenység hatásának növelése.

A jelentés részletesen kifejti e prioritások mindegyikét.